Egy hivatalos magánlap, avagy a felsült panaszkodók

Három párt (FKgP, KDNP, SZDSZ), valamint a Politikai Foglyok Országos Szövetsége kaposvári szervezete levelet írt Joseph von Ferenczy úrnak (lásd keretes dokumentumunkat). Elpanaszolták, hogy az Axel Springer–Budapest Kft. révén áprilisban privatizált lap, amelyet továbbra is a régi főszerkesztő vezet, visszaél monopolhelyzetével, a demokratikus pártok híreit elutasítja vagy manipuláltan közli stb. A naiv próbálkozás hiábavalónak bizonyult. A panaszoslevél – akár annak idején a Kádár-titkárságra küldött beadványok – az AS–B közvetítésével ahhoz került, akiről szólt. Karcza Imre főszerkesztő pedig a szerkesztőség falitábláján helyezte el a Németországot megjárt iratot.

A főszerkesztő magabiztossága természetes. A lap pártoktól független orgánum. A főszerkesztő dönti el, közli-e különféle pártemberek nyilatkozatait és állásfoglalásait. Esetleg üzletet köt velük: közli az esedékes felhívást, de cserébe információkat vár. (Ilyen ügylet eredményeként pattant ki a nevezetes kaposvári koalíciós botrány: a városházi tisztségek elosztása a pártok előzetes megállapodása alapján.) A lapot az önkormányzat sem befolyásolhatja, hiszen magáncég, amely csakis a tulajdonosnak tartozik számadással. A hírközlés objektivitására, pártsemlegességére senki sem figyel.

A szerkesztőségben nincsenek „demokratikus erők": azok, akik ez év tavaszán ellenezték a springeresítést és bátran odamondogattak Bayer úrnak, azért tehették, mert már zsebükben volt a munkaszerződés az induló Mai Reggellel. Akik továbbra is a szerkesztőségben maradtak, már csak politikai múltjukra tekintettel is jobbnak látják, ha megalkusznak a kialakult helyzettel. Az Axel Springer cég pedig kínosan ügyel arra, nehogy az a vád érje, hogy politikai nyomást gyakorol egy idegen ország szerkesztőségének belső életére. Ezzel ugyanis a jó hírét kockáztatná. Az olvasót a lap olcsósága vonzza, hozzászokott a pártállam idején, hogy olyan az újság, amilyen. A papírja önmagában is hasznos: lehet bele tojást, zsíros kenyeret csomagolni, kibélelni a ládafiát, ablakot tisztítani, csákót hajtogatni belőle szobafestéskor, alágyújtani a tűzhelyet. Elbeszélgetni a kézbesítővel, megnézni a hírlapban, ki halt meg, kit ért baleset, ki lett gyilkosság áldozata... Különösen a falusi előfizetők gondolkodnak így. A legtöbben még mindig „hivatalos" lapnak, a közvélemény mértékadó orgánumának tekintik az időközben „magánújsággá" vált megyei napilapokat. Ez a titka annak, hogy az Isten sem menti meg őket attól, hogy a példányszámuk megmaradjon, sőt emelkedjen is.

Éppen ez, a „jólbevezetettség" vonzotta a Springert a privatizáláskor. (A Somogyi Hírlapnak 60 ezer előfizetője van!) A lényeg a németek számára a hirdetési bázis megszerzése, a monopolhelyzet megszilárdítása volt. Ehhez minden bizonnyal belátható időn belül hozzá fog járulni majd a kompatibilis komputerrendszer kiépítése, a regionális nyomdák fölállítása, a saját hírügynökség és lapterjesztés létrehozása. Arra számítanak, hogy a nyugati világcégek két-három év múlva üzleti megfontolásból a Springernél tartják majd legérdemesebbnek elhelyezni hirdetéseiket.

A mostani átmeneti helyzetben a főszerkesztő korlátlan hatalmat építhet ki magának beosztottjai felett. Hiszen tetteiért közvetlenül senki másnak nem tartozik számadással, mint magyarországi főnökének, Bayer Józsefnek, az AS–B igazgatójának. Ő pedig szabad kezet adott neki; „rendcsinálást", dinamikus, határozott lépéseket vár el tőle.

Kercza doktor immár nagyobb úr, mint a pártállam idején volt. Hol van már az egykori gazda, a lap kommunista „szellemiségén" őrködő MSZMP-s pártapparátus, a diszkréten éber titkos ügyosztály, a piros szőnyeg fenyegető széle? A pártállam bizonyos fokú látszatpuritánságot követelt meg kádereitől, most azonban már semmi sem szabhat gátat a túlméretezett reprezentációnak. A továbbra is balkáni fizetésekért dolgozó beosztottak pedig döbbenettel szemlélhetik az Állatfarmból ismerős jelenetet: Mr. Jones házában Napóleon együtt mulat a német emberekkel...

(somogyi)

Joseph von Ferenczy úr részére

Tisztelt Ferenczy Úr!

Csalódottan vették tudomásul az újonnan alakult demokratikus pártok Somogy megyében, hogy a kommunista befolyás alatt álló Somogyi Hírlap szerkesztősége az Axel Springer privatizációs tevékenysége folytán érintetlenül mentette át lapelődjének, a szélsőbaloldali beállítottságú Somogyi Néplapnak a szellemiségét.

Azt reméltük – ismerve, hogy Axel Springer nem tűr meg semmiféle diszkriminációt, sőt megköveteli lapjaitól az objektivitást, és tág teret ad a polgári demokratikus eszmék kibontakozásának –, hogy ez az irányvonal tör magának utat Somogyban is.

Kétségtelen, hogy a privatizációs folyamat eredményeként a lap megjelenési formájában színesebb lett, és a közeljövőben beépítendő technika révén korszerűbbé, európaibbá fog válni. Fel kell azonban hívnunk a becses figyelmét az alábbiakra:

A szerkesztőséget még mindig a volt állampárt által kinevezett főszerkesztő vezeti, arrogáns, diktatórikus módszerekkel. Négy hónap elteltével még mindig nincs kollektív szerződés, működési szabályzat és munkaköri leírás. Nem tette lehetővé a főszerkesztő – dr. Kercza Imre – a szabad szakszervezet megalakulását, így biztosította magának azt, hogy a diktatórikus módszerek teljes skáláját alkalmazhassa.

Megakadályozta, hogy demokratikus újságírók a laphoz kerüljenek, illetve mindent elkövetett annak érdekében, hogy a polgári gondolkodásúak ne érezhessék magukat biztonságban.

Demokratikus pártjaink sohasem lehetnek biztosak abban, hogy állásfoglalásaikat, híreiket hitelesen közlik, illetve ki vannak téve annak, hogy ezeket olyan szövegkörnyezetbe szerkesztik, ami az olvasót megtéveszti, közleményeik igazságtartalmát megkérdőjelezi.

Véleményünk szerint helyzetünk – mivel a Somogyi Hírlap megyénkben az egyetlen napilap – tarthatatlan, és a szerkesztőség jelenlegi működése visszaélés az Axel Springer névvel. Kérjük szíves támogatását, hogy felvetéseinkre az illetékesek által egy alapos vizsgálatot követő megbeszélés során kapjunk választ.

Kaposvár, 1990. szeptember 9.

Szívélyes üdvözlettel:

(Kereszténydemokrata Néppárt, Független Kisgazda- és Polgári Párt, Szabad Demokraták Szövetsége, Politikai Foglyok Országos Szövetsége Somogy megyei szervezetei)